

ОШ „Јелица Миловановић Сопот“
АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
ЗА ШКОЛСКУ 2024-25 ГОДИНУ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД БЕОГРАД
ОПШТИНА СОПОТ
ОСНОВНА ШКОЛА
„ЈЕЛИЦА МИЛОВАНОВИЋ“

Број 1083

Датум 13.9.2024 год.

На основу члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018-др.закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023), а у вези са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС“, бр. 11/2024) и члана 39. став 1. тачка 2) Статута ОШ „Јелица Миловановић“ у Сопоту, дел. број 486 од 25. 4. 2024. године, Школски одбор, на седници одржаној дана 13. 9. 2024. године, донео је једногласно

ОДЛУКУ

ДОНОСИ СЕ Анеке Школског програма рада ОШ „Јелица Миловановић“ у Сопоту, донетог на седници одржаној дана 30. 6. 2022. године, за период од 2022 - 2026. године (школска 2022/2023 – школска 2025/2026. година):

1. Нови програми у оквиру Пројекта обogaћеног једносменског рада;
2. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и
3. Програм рада Тима за кризне догађаје.

Образложење

Поступајући у складу са Законом и Статутом, Школски одбор донео је одлуку као у диспозитиву.

ЗАМЕНИК
ПРЕДСЕДНИКА ШКОЛСКОГ ОДБОРА,
Анђела Недељковић
Анђела Недељковић

ПРОЈЕКАТ ОБОГАЋЕНОГ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА - НОВИ ПРОГРАМИ ЗА ШКОЛСКУ 2024-25 ГОДИНУ

Програм активности у оквиру пројекта „Једносменски рад“

Назив активности: Мали креативци

Реализатор: Милена Величковић
Место реализације: Неменикуће (Бакчине)
Разреди у којима се изводи: 1, 2, 3. и 4.
Број часова недељно: 1 сат недељно

Циљеви: Циљ радионица је подстицање и развијање ликовног изражавања ученика, развијање креативног и критичког мишљења, развијање социјалних вештина, рад на самопоштовању. Пројекти на којима ће ученици радити обухватиће мала истраживања, ликовне и литерарне радове настале у скупини. Ученици ће на основу стечених теоретских знања имати могућност да изразе своје креативне стваралачке способности кроз практичан рад.

Задаци:

Утврђивање стечених знања са редовне наставе, као и продубљивање и развијање тих знања новим и ширим градивом; упознавање, писање и читање дела која могу допринети развоју читалачких и критичких способности ученика; изражајно, доживљајно и интерпретативно читање; унапређивање могућности у гласу и говору (вежбе за артикулацију, вежбе за динамику гласа, брзалице, имитације, слушање околине, акценти); богаћење речника; развијање осећаја за сарадњу; развијање међусобне комуникације у учењу; неговање такмичарског духа; подстицање радозналости и истраживачког духа код ученика; подстицање креативности; развијање способности стваралачког мишљења; подстицање на ликовно и литерарно стваралаштво; оспособљавање за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Садржаји: цртање, писање, лепљење, сецкање, вајање, читање, колаж, декупаж, асамблаж, игра.

Начин реализације: наставник упознаје ученика начином рада, одабиром материјала, мотивисање ученика за самосталан рад.

Начин праћења рада ученика: белешке наставника.

ДАСКЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ 1, 2, 3. и 4. РАЗРЕД – ЈЕДНОСМЕНСКИ РАД

Школска 2024/25.

Реализатор: Сара Милетић

Назив активности	Сажет опис активности	Узраст ученика	У којим објектима се	Учесталост активности
------------------	-----------------------	----------------	----------------------	-----------------------

			који су укључени	реализује активност – матичан и/или извојени	током седмице/месеца
1	Даске које живот значе	Идеја наставе је укључивање деце у креирање и извођење културних програма; обучавање вештинама и знањима које се формалним образовањем не могу добити; развијање социјалне вештине поштовања различитости и самопоштовање; учење тимском раду и креативном коришћењу слободног времена.	1, 2, 3 и 4. разред	ИО Центар	Једном недељно

Редни број активности	Циљ активности	Исходи активности
1.	Обнављање градива обрађеног у редовној настави, као што су основни појмови књижевности, вежбе изражајног читања обрађених текстова.	Ученици су утврдили стечена знања у редовној настави.
2.	Култура говора: вежбе дисања, правилног обликовања и постављања гласа, дикцију и уметничку интерпретацију различитих врста текстова.	Ученици су стекли знања о правилном дисању и изговарању гласова; о ритму говора, нагласку и интонацији, дикцији.
3.	Такмичење у изговарању брзалица	Подржавање такмичарског духа; ученици се труде да што боље, тачније и брже изговоре задате брзалице.
4.	Развијање способности за креативно обликовање текста, импровизацију на сцени и јавну комуникацију.	Тимско обрађивање текстова, ради бољег упознавања и преношења задатог лика на сцени. Ученици обрађују текстове и износе своја мишљења о тексту.
5.	Развијање вештина јавног наступа, рецитовања, приповедања, сценског говора, овладавање свим ситуацијама јавног излагања пред публиком.	Ученици пред публиком читају, рецитију и изводе текстове.

6.	Развијање вештина јавног слушања	Ученици су постали учтиви, свесни и обавештени чланови публике.
7.	Оспособљавање ученика за ослобађање од треме, развијање концентрације, емоционалног памћења драмског текста и карактеризације; као и начелима тимског рада и комуникације са партнером на сцени.	Ученици су ослобођени од треме, износе драмске тесктове и карактеристике ликова на сцени и сарађују са партнером током наступа.
8.	Сценски покрет: развијање осећаја за сценски простор и овладавање говором тела.	Ученици зводе сценски покрет у сценском простору.

Програм активности у оквиру пројекта „Једносменски рад“

Назив активности: Пугуј из учионице

Реализатор: Катарина Васиљковић

Разреди у којима се изводи: млађи разреди

Број часова недељно: 1

Циљеви: Упознавање ученика са градовима света, културом, обичајима и језиком.

Задачи: упознавање са градовима света; учење главних градова; учење језика, обичаја и упознавање са различитим културама, развијање памћења и упоређивања, развијање емоционалног и социјалног прилагођавања; развијање способности опажања, посматрања, анализирања, памћења и логичког мишљења; повезивање наставних садржаја са учењем градова и обичаја, учење кроз игру и покрет.

Садржаји (опште теме и области):

1. Јужна Европа
2. Источна Европа
3. Северна Европа
4. Средња Европа
5. Западна Европа
6. Азија
7. Африка
8. Америка

Начин реализације: Упознавање ученика са различитим деловима Европе и света, упознавање са њиховим главним градовима, језицима који се говоре кроз занимљивости, филмове, музику...

Начин праћења рада ученика: квизови, листићи на крају активности...

Програм активности у оквиру пројекта „Једносменски рад“

Назив активности: Спортске активности

Реализатор: Катарина Васиљковић

Разреди у којима се изводи: четврти разред

Број часова недељно: 1

Циљеви: Упознавање ученика са играма за школски узраст и оспособљавање за правилан рад гимнастичких вежби и правила у другим тимским играма.

Задаци: упознавање са играма; усавршавање рада правилних вежби; развијање физичких способности (координација, брзина, спретност, окретност); координација покрета; развијање осећаја за тимски рад ; развијање сарадње; развијање емоционалног и социјалног прилагођавања; развијање и вежбање моторичких способности; развијање способности опажања, посматрања, анализирања, прихватање пораза и давање подстрека другима у игри;

Садржаји (опште теме и области):

1. Кошарка
2. Гимнастика
3. Полигон
4. Занимљиве игре
5. Штафетне игре
6. Фудбал

Начин реализације: Упознавање ученика са игром и правилима игре кроз усмено излагање или демонстрацију, усмеравање ученика на поштовање правила и фер-плеј игру, усмеравање на прихватање пораза и уважавање победника, реализација игре, праћење тока игре, проглашавање победника и евалуација активности.

Начин праћења рада ученика: међусобна такмичења

Програм активности у оквиру пројекта „Обогаћени једносменски рад“

Назив активности: Спортске активности

Реализатор: Ивица Васковић

Разреди у којима се изводи: 5.-8.

Број часова недељно: 2

Циљеви: Задовољење потреба ученика за кретањем и физичком активношћу кроз спорт.

Задаци: Побољшати основне моторичке способности ученика и проширити спортско техничку оспособљеност коју ученици добијају на редовним часовима и физилког и здравственог васпитања, продубити знања о фер плеј понашању.

Садржаји: Спортске игре: кошарка, рукомет, фудбал, одбојка и спортска гимнастика.

Начин реализације: У зависности од теме која се обрађује, наставник демонстрира потребне технике за избођење, објашњава, посматра ученике и у зависности од њихових способности и новоа усвојених знања и моторичких способности, примењује наставни план.

Начин праћења рада ученика: посматрањем и белешкама.

Ивица Васковић

Помоћ у учењу географије за ученике 8. разреда – ЈЕДНОСМЕНСКИ РАД

школска 2024/25. година

Реализатор: Драган Милошевић

Нази активности	Сажет опис активности	Узраст ученика који су укључени	У којим објектима се реализује активност – матичани/или издвојени	Учесталост активности током седмице/месеца	Да ли постоје проблеми у реализацији активности? Ако постоје, концизно објасните
Помоћ у учењу географије за ученике 8. разреда	Ученицима се пружа помоћ у при учењу географије ради савлађивања различитих тема из области географске вештине, физичка географија, друштвена географија и регионална географија на основном, средњем и напредном нивоу. Циљ ових активности је додатно продубљивање знања и боље разумевање физичкогеографских и друштвеногеографских процеса, као и појава у простору, а то ће ученицима 8.	8	Матична школа	Једном недељно (сат времена)	Ученици похађају наставу у школи. Ради демонстрације и извођења практичних вежби користиће школско двориште и шумицу у оквиру њега.

	разреда помоћи да се квалитетније припреме за завршни испит из географије.				
--	--	--	--	--	--

Редни број активности	Наставна област	Исходи активности	Опис активности
1.	Географске вештине	<p>Ученик анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте и користити их приликом боравка на терену.</p> <p>Ученик одређује географску ширину и дужину било које тачке на карти и врши мерења правих и кривих линија.</p> <p>Ученик овладава техникама и методама оријентације помоћу различитих инструмената (компас, часовник, ГПС, мобилни телефон), небеских тела и осталих природних и антропогених појава на терену.</p> <p>Ученик одређује положај стајне тачке на топографској карти и оријентише исту помоћу компаса, објеката и линија на терену.</p>	<p>Тумачење и коришћење географских карата ситног и крупног размера.</p> <p>Демонстрација и практичан рад.</p> <p>Непосреда демонстрација различитих видова оријентације у простору уз помоћ наставника и претходно савладаних теоријских знања.</p> <p>Непосредна демонстрација уз помоћ наставника и претходно савладаних теоријских знања.</p>
2.	Физичка географија	<p>Ученик именује и описује небеска тела и објашњава како се она крећу.</p> <p>Ученик описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања.</p> <p>Ученик именује Земљине сфере, препознаје њихове основне одлике и објашњава географске чињенице.</p>	<p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре</p>

			других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује, демонстрира на географској карти.
3.	Друштвена географија	<p>Ученик познаје основне појмове о становништву и насељима, уочава њихов просторни размештај и разликује кретање и структуре становништва.</p> <p>Ученик дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране.</p> <p>Ученик објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај, становништва, насеља и привреде.</p> <p>Ученик именује међународне организације у свету.</p>	<p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује, демонстрира на географској карти.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује, демонстрира на географској карти.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p>
4.	Регионална географија	<p>Ученик именује континенте, описује њихове природне и друштвене одлике и издваја географске регије.</p> <p>Ученик описује природне и друштвене одлике наше државе и издваја географске регије.</p>	<p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује, демонстрира на географској карти.</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује, демонстрира на географској карти.</p>

Помоћ у учењу историје за ученике 7. разреда – ЈЕДНОСМЕНСКИ РАД

школска 2024/25. година

Реализатор: Даница ивановић

Нази активности	Сажет опис активности	Узраст ученика који су укључени	У којим објектима се реализује активност – матичани/или издвојени	Учесталост активности током седмице/месеца	Да ли постоје проблеми у реализацији активности? Ако постоје, концизно објасните
Помоћ у учењу из историје за ученике 7. разреда	Ученицима се пружа помоћ у учењу из историје ради савлађивања тема из области Европа свет и српски народ на почетку индустријског доба (до средине 19. века), Европа свет и српски народ у другој половини 19. века, Европа свет и српски народ на почетку 20. века, на тај начин ће продубити знање повезивањем са градивом из претходних разреда и хоризонтално у току школске године а то ће ученицима 7. разреда помоћи да се квалитетније	7	Матична школа	Једном недељно (сат времена)	Ученици похађају наставу у школи. Ради демонстрације и извођења практичних вежби користиће атлас, карту, историјске изворе и онлајн задатке.

	припреме за осми разред.				
--	--------------------------	--	--	--	--

Редни број активности	Наставна област	Исходи активности	Опис активности
1.	Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба (до средине 19. Века)	<p>Ученик анализира, чита и тумачи опште историјске и посебне карте и користити их за лоцирање догађаја из националне и опште историје.</p> <p>Ученик одређује на основу читања историјских извора којиј врсти писаних извора он припада.</p> <p>Ученик овладава аудио визуелним, писаним и материјалним изворима и повезује догађаје, појаве и процесе из националне и опште историје</p> <p>Ученик објашњава појаве, процесе и личности из опште и националне историје</p>	<p>Тумачи и користи историјске карате</p> <p>Објашњава појмове појаве и процесе на основу претходно стеченог знања</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Непосредно демонстрира уз помоћ наставника и претходно савладаних теоријских знања радећи квизове и тестове</p>
2.	Европа, свет и српски народ у другој половини 19. века	<p>Ученик анализира, чита и тумачи опште историјске и посебне карте и користити их за лоцирање догађаја из националне и опште историје.</p> <p>Ученик одређује на основу читања историјских извора којиј врсти писаних извора он припада.</p> <p>Ученик овладава аудио визуелним, писаним и материјалним изворима и повезује догађаје, појаве и процесе из националне и опште историје</p> <p>Ученик објашњава појаве, процесе и личности из</p>	<p>Тумачи и користи историјске карате</p> <p>Објашњава појмове појаве и процесе на основу претходно стеченог знања</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Непосредно демонстрира уз помоћ наставника и претходно савладаних</p>

		опште и националне историје	теоријских знања радећи квизове и тестове
3.	Европа, свет и српски почетком 20.века	<p>Ученик анализира, чита и тумачи опште историјске и посебне карте, графиконе и дијаграме и користити их за лоцирање догађаја из националне и опште историје.</p> <p>Ученик одређује на основу читања историјских извора којиј врсти писаних извора он припада.</p> <p>Ученик овладава аудио визуелним ,писаним и материјалним изворима и повезује догађаје, појаве и процесе из националне и опште историје</p> <p>Ученик објашњава појаве ,процесе и личности из опште и националне историје</p>	<p>Тумачи и користи историјске карате</p> <p>Објашњава појмове појаве и процесе на основу претходно стеченог знања</p> <p>Ученик прати упутства наставника, одговара на питања, слуша одговоре других ученика, износи своје запажање, анализира и закључује.</p> <p>Непосредно демонстрира уз помоћ наставника и претходно савладаних теоријских знања радећи квизове и тестове</p>

На основу члана 130 Закона о основама образовања и васпитања (“Службени гласник РС, број:88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023) и Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (“Службени гласник РС” бр:11/24 од 12. фебруара 2024. године), Школски одбор ОШ “Јелица Миловановић” Сопот на својој седници од 13.09.2024. године доноси:

ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА УСТАНОВЕ У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА

Основна школа “Јелица Миловановић“ Сопот доноси свој Програм поступања установе у кризним догађајима, а који је саставни део Програма заштите од дикриминације, насиља, злостављања и занемаривања и Школског програма 2022-2026.године.

Основни појмови

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су не- посредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји, у смислу овог правилника.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредног стања, установа поступа у складу са прописима који то уређују

Кораци у поступању и реаговању на кризни догађај

Када установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року од 24 сата, активира се тим за кризне догађаје, који има следеће задатке:

- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа;
- успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите;
- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције;
- благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о

догађају;

- психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима;
- израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи;
- организација евентуалних комеморативних активности;
- праћење реализације планова и евалуација;
- вођење документације и извештавање и
- други послови који могу бити од значаја у ситуацијама када се деси кризни догађај.

Тим за кризне догађаје

Директорка школе формирала је решењем Тим за кризне догађаје који делује у оквиру Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, а чине га:

- директор школе
- стручни сарадник- психолог школе
- пет наставника
- представник Савета родитеља
- представник локалне заједнице

Координатор Тима је психолог школе ,злостављања и занемаривања. Поред послова координације, задужен је за вођење документације и извештавање. Рад тима активира се одмах након сазнавања установе да се десио кризни догађај, а најкасније у року од 24 сата

Задаци тима	- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа,
	- успостављање сарадње са спољашњом мреже заштите,
	- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције,
	- благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија одогађају,
	праћење реализације планова и евалуација, -вођење документације и извештавање.

**Програм превенције и заштите од
дискриминације, насиља, злостављања и
занемаривања са друштвено корисним односно
хуманитарним радом**

Циљ програма

Општи циљ програма заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту – програм заштите) је стварање безбедне средине за живот и рад ученика и деце, као и адекватно реаговање у случајевима када дође до дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, у складу са важећим законским одредбама, одређује мере и активности којим се у Установи обезбеђује позитивна атмосфера и безбедно окружење.

Програмом се дефинишу превентивне активности и интервентне мере које имају циљ да обезбеде безбедно окружење, позитивну атмосферу за развој и напредовање, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјална дезинтеграција детета које је доживело насиље.

Основни појмови

Насиље и злостављање јесте сваки облик једанпут учињеног, односно поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности учесника у образовању, запосленог и родитеља.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Вређање угледа, части или достојанства личности у установи јесте понашање лица или групе лица које може да има обележја психичког и социјалног насиља или злостављања. Када се узнемиравањем и понижавајућим поступањем повређује неко од личних својстава, понашање се квалификује као дискриминација.

Занемаривање представља пропуштање пружаоца неге - родитеља, односно друге особе која је преузела родитељску одговорност или обавезу да негује дете, да обезбеди развој детета у свим областима: здравља, образовања, емоционалног развоја, исхране, смештаја и безбедних животних услова, а у оквиру разумно расположивих средстава породице или пружаоца неге, што изазива или може, са великом вероватноћом, нарушити дететово здравље или физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој.

Злоупотреба или злостављање детета обухвата све облике физичког и/или емоционалног злостављања, сексуалну злоупотребу, занемаривање или немаран поступак, као и комерцијалну или другу експлоатацију, што доводи до стварног или потенцијалног нарушавања дететовог здравља, његовог преживљавања, развоја или достојанства у оквиру односа који укључује одговорност, поверење или моћ.

Под дискриминацијом, односно дискриминаторним понашањем подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице, или групу лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на: - раси, прецима, боји коже, држављанству; - статусу мигранта, расељеног лица; - националној припадности или етничком пореклу; - језику, верским или политичким убеђењима; - полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији; - имовном стању, социјалном и културном пореклу; - рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету; - брачном и породичном статусу; - осуђиваности; - старосном добу; -

изгледу; -чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у школи чине запослени школе који се првенствено баве програмом заштите, док су у реализацију програма заштите укључени сви запослени у установи. Тиме чине директор школе, правник / секретар школе, стручни сарадници и представници наставника у млађим и старијим разредима

Задаци

Програм заштите садржи мере превенције и мере интервенције

Задаци мера превенције су следећи :

- 1) подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, поверења, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
- 6) остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- 7) развијају социоемоционалне компетенције деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

Задаци мера интервенције су следећи

1. Успостављање система ефикасне заштите ученика и спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
2. Успостављање система ефикасне заштите запосленог од насиља, дискриминације и вређања угледа, части и достојанства личности
3. Оснаживање и подршка ефикасном функционисању интерне и екстерне заштитне мреже, сарадња са релевантним институцијама
4. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и дискриминације и процењивање ефикасности програма заштите
5. Ублажавање и отклањање последица дискриминације и насиља и реинтеграција детета у заједницу вршњака
6. Саветодавни и едукативни рад са запосленим који је претрпео насиље, дискриминацију и вређање части, угледа и достојанства личности.

Садржаји и начин реализације

Мере превенције реализују се кроз следеће садржаје:

1. Упознавање запослених са изменама у законским актима по питању дискриминације, злостављања и занемаривања
2. Усклађивање школских интерних правилника и школске документације уз имплементацију новина
3. Предавања за Наставничко веће, одељењска већа, Ученички парламент, Савет родитеља,
4. Стручно усавршавање наставника и осталих запослених
5. Истраживање и прикупљање информација о облицима и заступљености облика насиља
6. Предавања и радионице за ученике у циљу превенције и адекватног реаговања на случајеве дискриминације, насиља и злостављања
7. Укључивање родитеља у превентивне активности:
8. Предавања за родитељске састанке
9. Заједничке спортске и креативне активности родитеља и ученика
10. Трибине за родитеље
11. Сарадња са свим школским органима и тимовима
12. Програм реализације друштвено корисног, односно хуманитарног рада

Мере интервенције реализују се кроз следеће садржаје

1. Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља, занемаривања, злостављања и дискриминације
2. Обезбеђивање укључености и сарадње родитеља ученика који врше и ученика који трпе насиље, злостављање и дискриминацију
3. Рад са ученицима који трпе, врше или су посматрачи дискриминације, насиља, злостављања
4. Предузимање мера и активности према учеснику у образовању, и то за све нивое и све учеснике, израда плана заштите
5. Сарадња са релевантним службама (Центар за социјални рад, Дом здравља, МУП, школска управа, Центар за хранитељство) а у случају насиља према запосленом и суд/ надлежни судски орган
6. Сарадња са Тимом за самовредновање, Тимом за обезбеђивање квалитета рада установе и Тимом за инклузивно образовање за утврђивање присуства и степена дискриминације

Програм друштвено корисног, односно хуманитарног рада

Друштвено-користан, односно хуманитаран рад обухвата активности чијим се остваривањем развија друштвено одговорно понашање ученика и односи се на друштвено-користан и хуманитарни рад који школа планира годишњим планом рада у оквиру плана заштите од насиља и остварује се ради укључивања свих ученика у планирање и реализацију тог рада, као и друштвено-корисни и хуманитарни рад који се реализује у оквиру појачаног васпитног рада.

Принципи

Друштвено корисни рад се реализује тако да не угрожава физички и психички интегритет, достојанство и безбедност ученика.

Друштвено корисни рад се организује у складу са узрастом ученика који су укључени у активности и поштује индивидуалне потребе и специфичности ученика

Родитељи су обавезни учесници и сарадници у оквиру активности спровођења друштвено корисног рада.

Циљеви

1. доприноси развијању емпатије, солидарности и сарадње међу ученицима
2. доприноси развоју активизма, као и основних моралних вредности и уз унапређивање међупредметне компетенције одговорно учешће у демократском друштву,
3. унапређује ученичке компетенције потребне за одговорно учешће у друштву, као и да буду оснажени да поштују и промовишу људска права.

Активности у оквиру друштвено корисног односно хуманитарног рада су следеће

- хуманитарне акције намењене подизању свести и прикупљању материјалних средстава за помоћ материјално угроженим или оболелим особама
- акције које подижу свест и баве се заштитом животне средине
- акције уређења школског простора
- тематске трибине и предавања за ученике, родитеље и наставнике
- организација спорских, уметничких и културних активности на нивоу школе и/или локалне заједнице
- тематски дани/ обележавање значајних датума
- ученички клубови, вршњачко учење и вршњачка медијација

Друштвено корисни односно хуманитарни рад поред превентивне има и ресторативну функцију када се прописује индивидуално ученику у оквиру појачаног васпитног рада и дефинисан је појединачним планом појачаног васпитног рада за ученика, поштујући наведене принципе а у складу са законом,.

АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА – ДОДАТАК

Програм превенције и интервенције у случају дискриминаторног понашања и повреде забране вређања угледа, части и достојанства личности

ОШ „Јелица Миловановић“ Сопот

Школска 2024-25 година

Основни појмови

Под дискриминацијом, односно дискриминаторним понашањем у смислу Закона и Правилника о поступању подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима држављанству, статусу, мигранта, расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Извршилац дискриминације, у смислу Правилника о поступању и овог Програма, јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и школа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштањем чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама.

Дискриминисано лице, у смислу Правилника о поступању и овог Програма, јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ и треће лице, група – учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела школе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Основни задаци програма заштите

- 1) Подиже се ниво свести и осетљивости свих у школи—нулта толеранција на све облике дискриминације и дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 2) остварује се пуна посвећеност школе и свих њених органа и тела у препознавању, спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 3) сви носиоци обавеза заштите од дискриминације у школи (унутрашња заштита) и ван ње (спољашња заштита – породица, јединица локалне самоуправе, надлежни орган унутрашњих послова, Центар за социјални рад, здравствена служба, министарство надлежно за послове образовања, Повереник, Заштитник грађана, органи правосуђа и др.), сагласно закону, поступају хитно, ефикасно и координисано у спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања.

Превенција дискриминације

Превенција дискриминације, као и вређања угледа, части или достојанства личности, у смислу овог акта, јесу мере и активности које предузима школа да се предупреди сваки облик дискриминаторног понашања, као и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности, у било ком од односа, подигне свест свих у школи о његовим негативним последицама на лица, групу лица, односно школу. Превентивним мерама и активностима у школи ствара се сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности. У примени овог акта дужност школе је да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој сваког учесника у образовању, заштиту од свих облика дискриминације и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности и социјалну реинтеграцију дискриминисаног лица и извршиоца дискриминације.

Ради континуираног праћења ефеката програма спречавања дискриминаторног понашања, школа врши анализу стања у остваривању равноправности и једнаких могућности. У припреми анализа учествују и представници учесника у образовању и родитеља. Анализа се разматра у одељењима (часови одељењског старешине и одељењских заједница), на родитељским састанцима, Ученичком парламенту, стручним органима и тимовима и на Савету родитеља. Школски одбор разматра и питања дискриминације у оквиру доношења аката установе (развојни план, годишњи план рада, план стручног усавршавања запослених), усвајања извештаја о њиховом спровођењу и

разматрања поштовања општих принципа, остваривања циљева образовања и васпитања и стандард постигнућа.

Садржај мера превенције

- РАД СА УЧЕНИЦИМА : радионице, предавања, трибине и пројекти који се спроводе у оквиру редовне наставе, ЧОС-а, рада стручних сарадника и екстерних служби (МУП, Центар за социјални рад, Црвени крст, Дом здравља)

- РАД СА РОДИТЕЉИМА: предавања и трибине за савет родитеља, родитељске састанке и родитеље уопште, заједничке активности наставника, ученика и родитеља, редовно информисање, обавештавање и подсећање родитеља на протокол о поступању и интерне школске акте који регулишу забрану дискриминације

- РАД СА ЗАПОСЛЕНИМА: Упознавање свих запослених унутар установе о постојању Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности) путем предавања и слања електронског материјала., редовно хоризонтално и вертикално стручно усавршавање запослених на тему заштите од дискриминаторног понашања

Мере интервенције

У школи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, част и или достојанства личности и дискриминаторног понашања, расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних, исламофобичних, антисемитских, или других облика дискриминаторног понашања према лицу ,а нарочито млађем , слабијем, са сметњама у развоју и инвалидитетом, према родном идентитету, полу, сексуалној оријентацији, раси, боји коже, верској и националној припадности, језику, имовном стању, социјалном и културном пореклу и другим и претпостављеним или стварним личним својствима.

Интервенцију чине мере и активности којима се дискриминаторно понашање или вређање угледа, части или достојанства личности (у даљем тексту: дискриминаторно понашање) зауставља осигурава безбедност учесника у образовном и васпитном процесу (оних који трпе– дискриминисана лица, сведоче или чине–извршиоци дискриминације), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате се ефекти предузетих мера.

У школи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, и то, када се оно припрема, дешава или се догодило између:

- учесника у образовању (ученик– ученик, одрасли–одрасли);
- учеснику образовању–запослени; учеснику образовању–родитељ; учесник у образовању– треће лице у школи);
- запосленог (запослени– учесникуобразовању,запослени–родитељ,запослени–запослени,запослени–треће лице);
- родитеља (родитељ–учесник у образовању , родитељ–родитељ, родитељ–запослени, родитељ–треће лице);
- треће лице(треће лице
- учесник у образовању, треће лице – родитељ, треће лице – запослени;
- треће лице –треће лице).

Директор, запослени и трећа лица имају обавезу да препознају дискриминацију, а ако је утврђена, предузму мере и активности у школи према учеснику у образовању прописане Законом, Правилником и овим актом.

Директор има обавезу да предузме Законом утврђене мере и активности према запосленом, родитељу и трећем лицу као извршио у дискриминације и пријави дискриминацију надлежним државним органима и локалне самоуправе.

У случају дискриминаторног понашања запосленог утврђује се одговорност у дисциплинском поступку, у складу са Законом.

Одговорност родитеља за повреду законске забране дискриминације од стране његовог детета које је ученик школе утврђује се у прекршајном поступку, а на основу Закона. У случају када је родитељ извршилац дискриминације, одговорност се утврђује пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Одговорност трећег лица за повреду законске забране дискриминације утврђује се у поступку пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Процену нивоа дискриминаторног понашања врши ТИМ ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА , као обавезни тим у школи који поред својих дужности у оквиру интервентних активности у случају насиља спроводи и процену нивоа дискриминације .

Матрица за процену ризика од дискриминаторног понашања учесника у образовању и елементи матрице према којима се врши разврставање у одређени ниво, прописана је Правилником о поступању, и то:

1. НИВО	2. НИВО	3. НИВО
---------	---------	---------

Према узрасту ученика Истог узраста или млађи према старијима	Према узрасту ученика Старији према млађем	Према узрасту ученика Група према лицу или другој групи
Интензитет, учесталост, трајање	Интензитет, учесталост, трајање Поновљено или продужено трајање у односу на исто лице	Интензитет, учесталост, трајање Више пута поновљено у дужем временском трајању
Облик и начин дискриминаторног понашања Узнемиравање и понижавајуће поступање	Облик и начин дискриминаторног понашања Узнемиравање и понижавајуће поступање врши група или се понавља, односно дуже траје	Облик и начин дискриминаторног понашања Узнемиравање и понижавајуће поступање изазива страх или је довело до искључивања или одбацивања лица или групе из окружења
Последице	Последице Када доводи или може да доведе до угрожавања физичког или психичког здравља	Последице У интервенцију укључена спољашња заштита

О случајевима дискриминације тим за заштиту води педагошку документацију и евидентира податке о дискриминисаним особама, извршиоцима дискриминације, догађају, предузетим радњама и др.

Педагошку документацију води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор. Тим за заштиту сачињава извештај два пута годишње, који директор доставља органу управљања, савету родитеља и ученичком парламенту.

Извештај о остваривању програма заштите саставни је део годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству - односно надлежној школској управи. Извештај обавезно садржи: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева дискриминације, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

На основу анализа стања, праћења дискриминације, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, установа дефинише даљу политику заштите од дискриминације учесника у образовању, родитеља, запослених и трећих лица